

CAP-uudistus 2021-2027

Katsaus tulevaan

Jari Yli-Heikkilä
luomuviljelijä
MMM, agronomi

Sisältö

- CAP27–uudistuksen valmisteluvaiheet
- Uudistuksen sisällön pääkohdat
- Rahoituskehykset
- Valmistelu instituutioissa
- Suomen pj-kausi 2019

CAP27-uudistus: valmisteluvaiheet (1)

- Komissio järjesti julkisen kuulemisen keväällä 2017
- Komissio: tiedonanto uudistuksesta 29.11.2017.
- Komissio: EU:n monivuotinen rahoituskehyses ehdotus MFF 2.5.2018
- Komissio: CAP-lainsäädäntöpaketti 1.6.2018
 - CAP-suunnitelma-asetus
 - Horisontaaliasetus
 - Markkina-asetuksen muutos
- Nyt: Neuvosto (työryhmät läpikäyvät asetusehdotukset) ja EP muodostavat kantojaan
- Rahoituskehyspäätös (huippukokous)
- Perusasetusten hyväksyntä (neuvosto ja EP)

CAP27-uudistus: valmisteluvaiheet

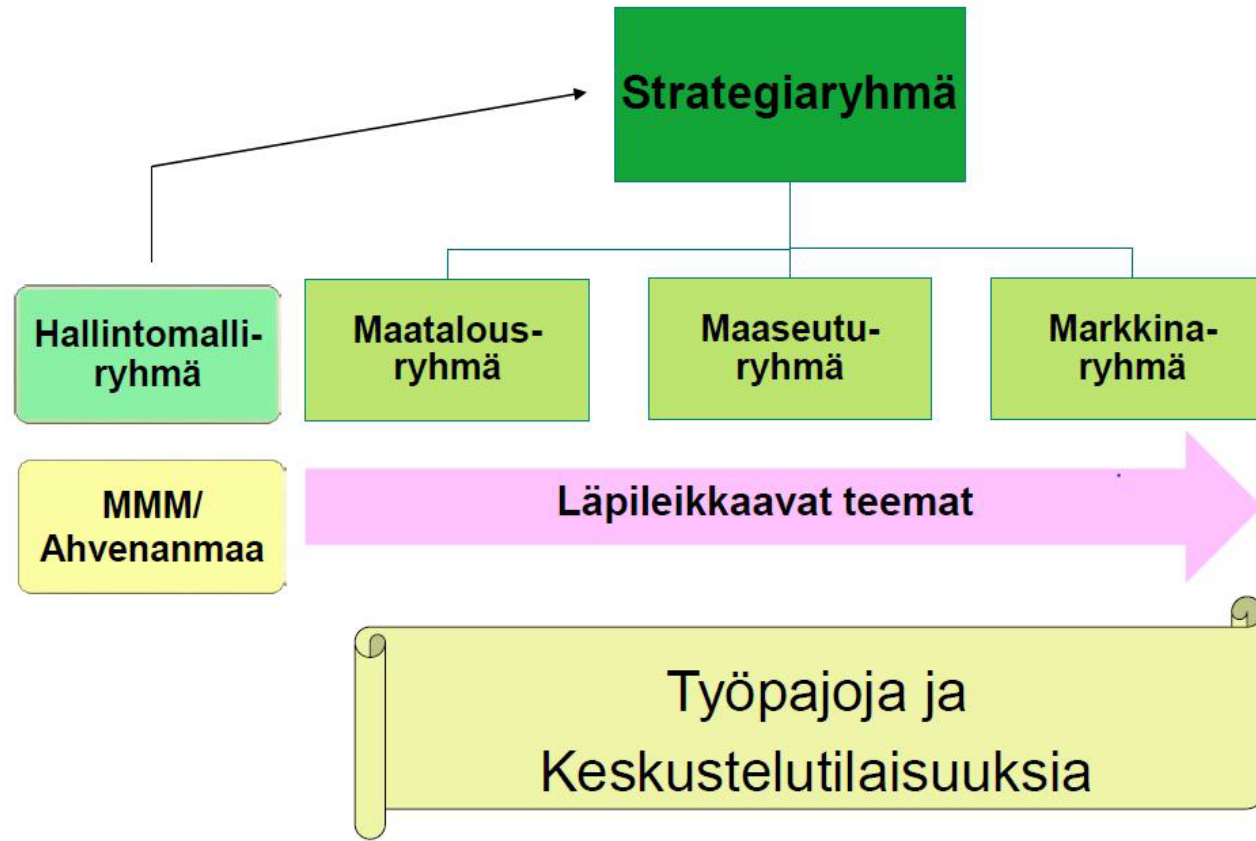
(2)

- Alemmanasteisten EU-säädösten valmistelu
- Kansallisten linjausten valmistelu
- CAP-suunnitelman valmistelu
- CAP-suunnitelman hyväksyttäminen komissiossa
- Kansallinen säädösvalmistelu (määrä ja merkitys kasvaa)
- Toimeenpano (prosessit, tietojärjestelmät, ohjeet, ym.)
- Uudistetut CAP-välineet käyttöön 2021/2022/2023?

”Valmisteluaikataulu”- muuttuu koko ajan

- Budjetti, syksy 2019/alkuvuosi 2020
- EU –lainsäädäntö, budjetin jälkeen loppuvuosi 2020/2021
- Kansallinen strategia, komission käsittelyssä viimeistään 1.1. 2021?
- Toimeenpano, aikaisintaan kevät 2022

CAP-kauden kansallinen valmistelu

CAP 2027 -valmistelu

- MMM:n avausseminaari 30.10.-18
- Maatalousryhmän ensimmäinen kokous 1.11.-18
 - Kokouksia aikataulutettu kesäkuun -19 loppuun
- Markkinaryhmän ensimmäinen kokous 2.11.-18
- Maaseuturyhmän ensimmäinen kokous 5.11.-18
- Työpajat ja sektorikohtaiset kuulemiset on tarkoitus saada päätökseen Vappuun mennessä
- CAP –suunnitelma oltava komission käsittelyssä viimeistään 1.1.2021?
 - Komission hyväksymiskäsittely max 8 kk ”pysähtyvän” kellon periaatteella
 - Kansallinen lainsäädäntöprosessi arviolta min 6 kk

Työpajat ja keskustelutilaisuudet

- Kerätä sidosryhmiltä tietoa siitä, missä asioissa nykyinen CAP on onnistunut ja missä epäonnistunut
- Koota tarpeita ja ideoita siitä, millä CAP:n toimilla voidaan vastata esitettyihin tavoitteisiin vuonna 2021 alkavalla rahoituskaudella.
- Laajentaa CAP-uudistuksen valmistelun asiantuntemusta ja lisätä sidosryhmien osaamista uudistuksen sisällöstä
- Lisäksi työpajoissa käsitellään vaihtoehtoisia esityksiä CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä.

Komission valmistelemaat 9 tavoitetta CAP-uudistukselle

VARMISTETAAN
OIKEUDENMUKAINEN
TULOTASO

PARANNETAAN
KILPAILUKYKYÄ

MUUTETAAN
ELINTARVIKKEKETJUN
VOIMASUHEITA

ILMASTONMUUTOSTA
KOSKEVAT TOIMET

YMPÄRISTÖNSUOJELU

SÄILYTETÄÄN
MAISEMAT JA
BIODIVERSITEETTI

TUETAAN
SUKUPOLVENVAIHDOSTA

ELINVOIMAISET
MAASEUTUALUEET

SUOJATAAN
ELINTARVIKKEIDEN JA
TERVEYDEN LAATUA

CAP–uudistuksen sisältö

- CAP:lle uusi arkkitehtuuri:
 - EU-tasolla päätettäisiin vain isot EU-tason tavoitteet ja yhteinen viitekehys politiikalle sekä tietyt EU-minimivaatimukset.
 - Jäsenmaalle enemmän valtaa päättää sen alueella sovellettavan tukikokonaisuuden sisällöstä, valvonnasta ja seurannasta.
 - Jäsenmaakohtainen strateginen suunnitelma (kattaa molempien pilareiden toimenpiteet), jonka komissio hyväksyy. Suunnitelma sisältäisi maakohtaiset tavoitteet ja saavutettavat tulokset sekä toimenpiteet tuloksiin pääsemiseksi.
 - Komissio seuraa jäsenmaiden tavoitteiden ja tulosten saavuttamista, jäsenvaltio hoitaa tilatason valvonnan.

CAP-toimenpiteet

- Nykyisiä CAP:n toimenpiteitä voisi uudessa mallissa jatkaa.

Esim:

- Tuotantosidonnaiset tuet
- Perustuki
- Nuorten viljelijöiden lisätuki
- Ympäristö- ja ilmastokorvaukset
- Eläinten hyvinvointikorvaukset
- Luomukorvaukset
- Investoinnit
- Nuorten viljelijöiden aloitustuet ja yritystoiminnan käynnistäminen
- Osaamisen kehittäminen

CAP-asetukset (I-pilari)

- Strateginen suunnitelma monimutkainen ja yksityiskohtainen
- Jäsenmaakohtainen jousto suorissa tuissa on edelleen melko vähäinen
- **Tuotantosidonnaiset tuet** laadullisilla tai tuotannon säilyttämisen kriteereillä nykyisille tuotteille enintään 10 % (+ 2 % valkuaiskasveille)
 - **Suomella mahdollisuus jatkaa nykytasolla (19,6 %), kantaluku tosin pienenee**
- **Tukikatto** 100.000 euroa suorissa tuissa, mutta aleneva 60.000 eurosta
 - - 25%: 60 - 75 000 eur
 - - 50%: 75 - 90 000 eur
 - - 75%: 90 - 100 000 eur
 - Kattoa voidaan nostaa viljelijän laskennallisella palkalla, maksetuilla palkoilla sivukuineen tai palkkaindikaattoreilla **tai sitten ei**
 - Leikatut varat pienille tiloille, tuotannosta irrotetulle tuelle tai II-pilariin **tai sitten ei**
- **Eco-scheme** pakollinen jäsenmaille, mutta vapaaehtoinen viljelijöille
 - Ympäristötoimet kolmessa osassa: ehdollisuus, eco-scheme, ympäristökorvaus
- **Tukioikeuksista voidaan luopua**

CAP-asetukset (II-pilari)

- EU:n osarahoitusprosentti maaseutuohjelmassa vähintään 20 %
- Vähintään 30 % maaseutuohjelmasta ilmasto- ja ympäristötoimiin
 - Luonnonhaittakorvausta ei lasketa mukaan tähän osuuteen kuten nykyään
- Vähintään 40 % koko CAP-rahasta käytettävä ilmastotoimiin
- Luonnonhaittakorvaus ainoastaan hehtaaritukena, samat alueet kuin kuluvalle kaudella
- Korvaukset (ympäristö, eläinten hyvinvointi, luomu) maksettava lisäkustannusten tai tulonmenetyksen perusteella
- Metsätoimenpiteet mahdollisia nykyistä laajemmin
- Riskienhallintavälineiden (jäsenmaalle pakollinen) omavastuu 20 %

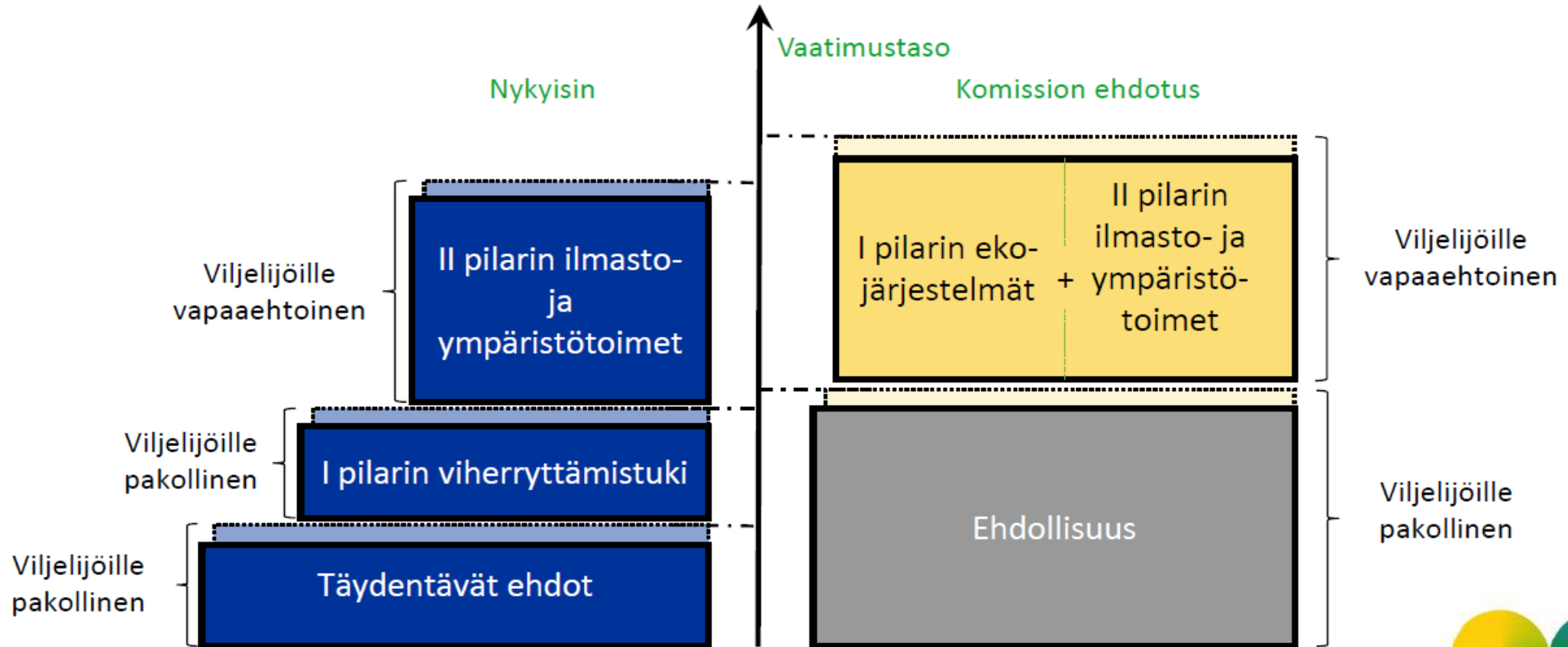
II-pilarin toimenpiteet

- Ympäristötoimenpiteiden valinta CAP-suunnitelmaan tulee perustua tunnistettuun tarpeeseen. EU:n ja kansalliset strategiset ympäristö- ja ilmastotavoitteet sekä toimintaohjelmat tulee ottaa huomioon.
- Toimenpiteille asetetaan tavoitteet, joita seurataan vuosittain.
- II pilarin ympäristötoimenpiteitä voi toteuttaa, pinta-alaperusteisina hoitositoumuksina, investointeina, erilaisina hankkeina tai neuvontana.
- Hoitositoumusten ympäristö- ja ilmastositoumukset ja neuvonta ympäristöasioissa on jäsenvaltiolle pakollisia, tuensaajille vapaaehtoisia.
- CAP-kokonaisuus ei saisi olla ympäristötavoitteiltaan aiempaa alemmalla tasolla, vaikka kokonaisrahoitus molemmissa pilareissa alenee ja tilojen taloustilanne on heikko.

II-pilarin hoitositoumukset

- **Hoitositoumusten toimenpiteiden on oltava ehdoiltaan vaativampia kuin:**
 - ehdollisuuden vaatimukset (SMR:t ja GAEC:t)
 - lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden vähimmäisvaatimukset
 - maatalousmaan säilyttämistä koskevat vaatimukset
- **Sitoumusten ehtojen on oltava erilaisia kuin suorien tukien ympäristö-ilmastojärjestelmän (ekojärjestelmä) vaatimukset.**
- Jäsenvaltion on korvattava hoitositoumuksista aiheutuvat kustannukset ja tulonmenetykset sekä tarvittaessa myös transaktiokustannukset. Näin myös tulosperusteisten toimien osalta.
- Ympäristö-ilmastotoimenpiteiden ja luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteiden korvaus tulee määrittää hehtaariperusteisesti.

CAP:n ilmasto- ja ympäristötoimet

Ehdollisuus (komission esitysluonnos, sis. SMR ja GAEC)

Suorien tukien edellytys ->

ympäristökorvauksen/ekojärjestelmän alla tiukemmat ehdot)

SMR= lakisääteinen hoitovaatimus

GAEC= hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevat toimenpidevaatimukset

- No back-sliding
 - Vaatimusten/rahoitusosuuden on oltava tiukemmat kuin nykyiset täydentävät ehdot + viherryttäminen
- Farm Sustainability tool (management) -> neuvonta/eco-scheme/ympäristökorvaus???
- Maanäytteet, viljelytoimenpiteet, viljelyhistoria, satotavoite, lannoitus lainsäädännön mukaan, täydelliset lannoitustiedot
- Kaikki tieto sähköisesti eri lähteistä hallinnolle ja tieto on avointa
- Turvemaiden muokkaus ja kyntökielto ”asianmukainen käyttö”
- Paljaan maan kieltäminen talvikaudella herkillä jaksoilla
- Rinnepeltojen maanmuokkauksen -management
- Viljelykierto
- Pysyvien nurmien säilyttäminen, säädös vuoden 2015 muodossa (kireä tai omnibus)
- Minimalian määrittäminen, joka aktiivisen maataloustuotannon ulkopuolella (EFA?) ja puiden/pensaiden kaatamiskiello lintujen pesintäaikaan
- Suojakaistat vesistöjen varsille (ei tarkempaa määrittelyä)

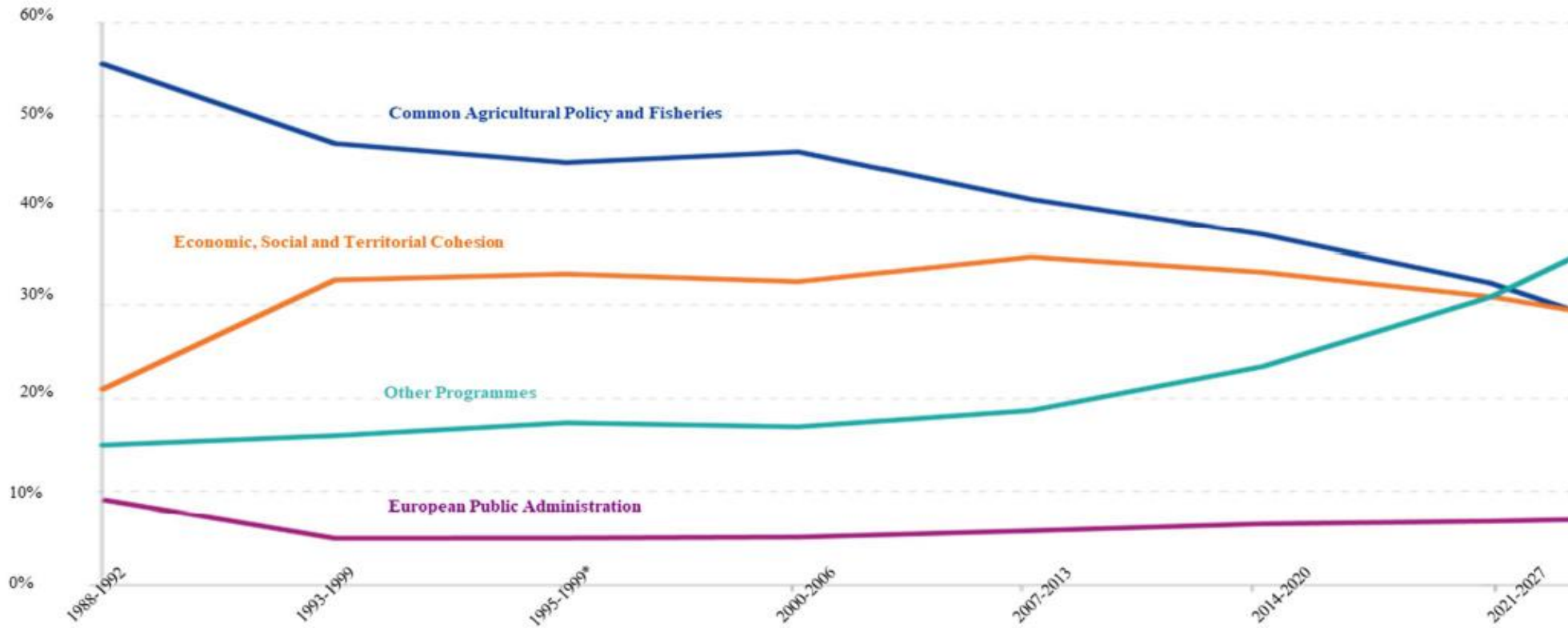
CAP-uudistus

- Toimeenpanomallin muutoksen seurauksena kansallinen säädöstarve kasvaa – lisää vastuuta jäsenmaalle, mm. eduskunnalle.
- Poliitiikan toimeenpanomallin muuttaminen ei tarkoita maatalouspolitiikan kansallistamista vaan vastuunjaon muuttamista.
- Yhteiset politiikan tavoitteet, yhteiset velvoitteet sekä yhteinen rahoitus säilyvät. Tuloksia seurattaisiin yhteisen viitekehyksen ja raportointijärjestelmän avulla.

Rahoituskehdykset (MFF)

- Tuleva kehyskausi 7 vuotta 2021-2027.
- Brexit tiukentaa EU:n budjettitilannetta, UK ollut iso nettomaksaja.
- Lisäpanostuksia sisämarkkinoiden kehittämiseen, innovaatioihin, turvallisuuteen, puolustukseen, maahanmuuttoasioihin ja Erasmus-ohjelmaan.
- Vähennyksiä esitetään erityisesti koheesiopolitiikkaan sekä maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen.

CAPin osuus rahoituksesta

*Adjusted for 1995 enlargement

Rahoituskehykset (MFF)

- Kehysehdotus saatiin toukokuun alussa 2018. Itävallan kaudella (syksy 2018) aloitettu ”neuvottelulaatikon” rakentaminen.

Neuvottelulaatikossa kuvataan ne asiat, joista valtionpäämiestasolla päätetään ja se, miten komission esitystä näiltä osin muutetaan.

- CAP-asetuksista tietyt kohdat asetettu hakasulkeisiin odottamaan valtionpäämiesten ratkaisuja, kuten määrärahojen kokonaismäärä, pilareiden I ja II varat, kriisivaraus, tukikatot, pilareiden väliset siirrot, osarahoitusprosentit.
- Tavoiteaikataulu päätökselle on vuoden 2019 syksy.

Rahoituskehykset ja CAP

- Leikkaus suhteessa suurempi II pilarissa (maaseudun kehittäminen) kuin I pilarissa (suorat tuet).
- Leikkaus I pilarissa noin 2 % käyvin hinnoin (15 % kiintein 2018 hinnoin) ja II pilarissa käyvin hinnoin noin 15 % (26 % kiintein 2018 hinnoin).
- Ongelma Suomelle, koska II pilarin ohjelmat olleet hyviä (ympäristötuet, luonnonhaittakorvaus, eläinten hyvinvointikorvaus, LEADER) ja Suomi saanut hyvin rahaa EU:lta II pilarin toimiin.

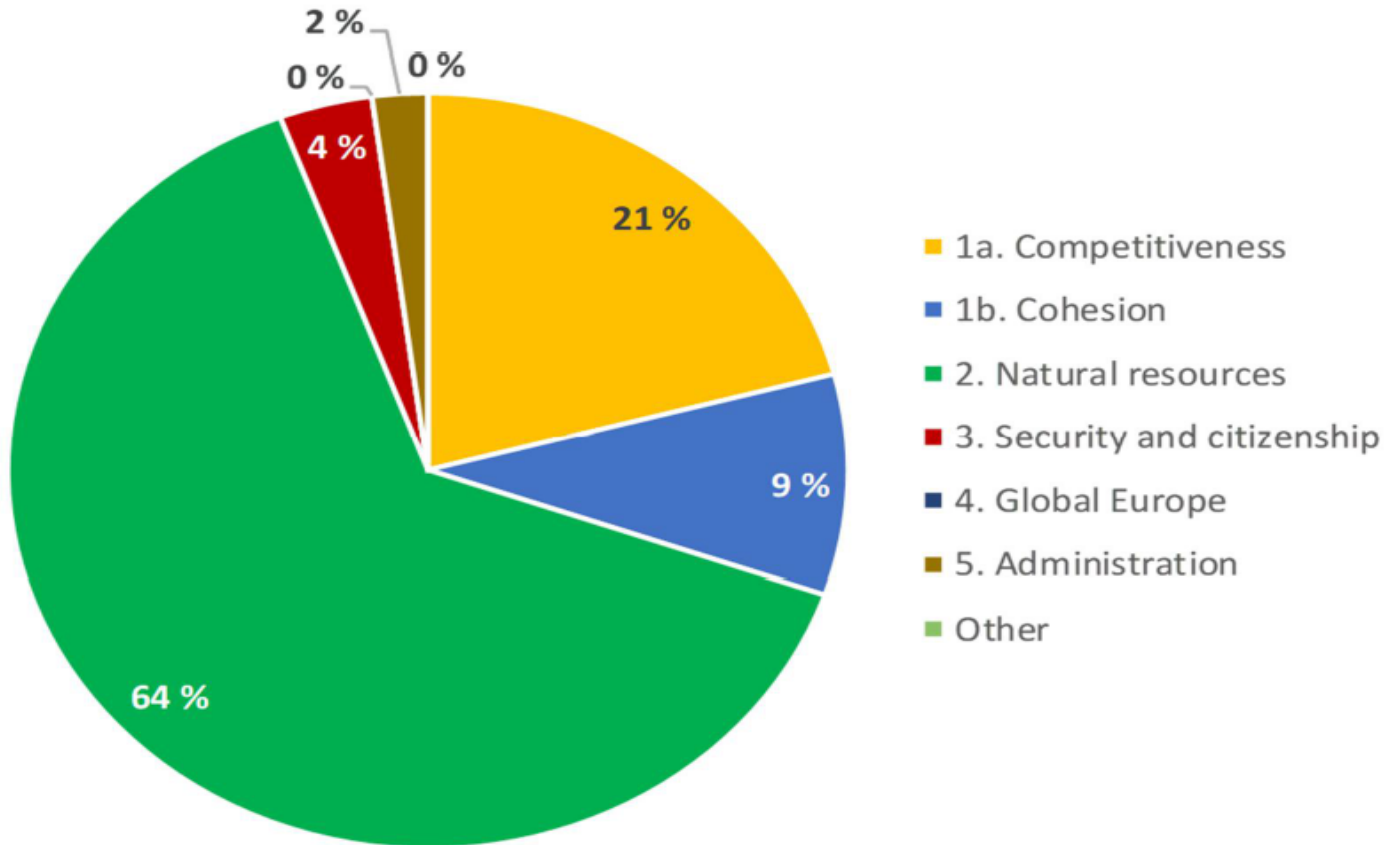
CAP-tuen leikkaukset Suomelle komission esityksen mukaan

nimellisin hinnoin, milj. €

	2014-2020	2021-2027	muutos	
Suorat tuet	3 663	3 578	-85	-2,3 %
Maaseudun kehittäminen	2 380	2 044	-336	-14,1 %
Yhteensä	6 043	5 622	-421	-7,0 %

Suomen saama EU-rahoitus 2016

(yhteensä 1531 miljoonaa EUR)

Instituutiot vaihtumassa

- Euroopan parlamentin vaalit, toukokuu 2019 (Suomen eduskuntavaalit huhtikuu 2019)
 - Komissio vaihtuu lokakuun lopussa 2019
 - Eurooppa-neuvoston pysyvä puheenjohtaja vaihtuu marraskuun lopussa 2019 (MFF-ratkaisu Eurooppaneuvoston pj:n vetämänä)
- > instituutiot murroksessa vuoden 2019 ajan

Euroopan parlamentti

- Raportöörien lausuntoluonnokset 19.10.2018. Keskustelu valiokunnassa 21.-22.11.2018.
 - Muutosesitykset joulukuun alkupuolella
 - Kompromissit tammi-helmikuussa 2019
 - Valiokunnan äänestys maaliskuussa 2019
 - Täysistunto (huhtikuu 2019?)
- Uusi EP aloittaa 1.7.2019, todellinen työ vasta syyskuun alusta 2019. Ottaako uusi EP vanhan työn pohjaksi vai aloittaako puhtaalta pöydältä?

Neuvosto

- Itävallan pj-kausi II/2018: ensimmäinen lukeminen, ensimmäinen parannettu tekstiversio jo käsittelyssä, joulukuun neuvosto sai tilannekatsauksen työn etenemisestä
 - Suoritusbonus pois, tavoitteiden seuranta joka toinen vuosi, ehdollisuuden tarkennuksia...
 - Romania I/2019: tavoitteena osittainen neuvoston yleisnäkemys kesäkuussa 2019
 - Suomi II/2019: neuvoston yleisnäkemys, trilogien aloittaminen. Mahdolliset siirtymäkauden asiat. Rahoitusratkaisu.
 - Kroatia I/2020: neuvotteluiden loppuun saattaminen?

Suomen pj-kausi 2019

- Heinäkuun alussa ei ole rahoitusratkaisua, ei neuvoston lopullista kantaa, todennäköisesti ei EP:n kantaa -> Suomen tehtävä neuvoston yleisnäkemyksen aikaansaaminen ja neuvotteluiden eteenpäinvieminen.
- Rahoituskehyspäättös – iso ja monia sektoreita koskeva asia.
- Trilogien aloittaminen EP:n kanssa.
- Kansallisen valmistelun tavoite: CAP-suunnitelma valmis toimitettavaksi komissiolle 2019 lopussa!

Yksinkertaistaminen, viljelijänäkökulma

- Kaikkea kaikille vai rajaamista?
- Nykyistä vähemmän tukimuotoja, jos sama rahamäärä saadaan eri sektoreille?
- Alueellinen kohdentaminen? -> tavallaan yksinkertaistamista...

KIITOS!